

Szerkesztőségi iroda:

Nagy-Becskek,

Zápolya-utca 1-ső szám,
hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Plettz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizeté-
sek és a lap szétküldésére vo-
natkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21 szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Előfizetési árak:

Egész évre ———— 24 kor
Félévre ———— 12 „
Negyedévre ———— 6 „
Egy hóra ———— 2 „
— Egyes szám ára 8 fill.

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el
Azonkívül az összes hirdetési
irodáknak.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Nagybecskerek, 1901.

XXX. évfolyam. 77. szám.

Szerda, április 3.

Apró vulkánok.

Nagybecskerek, 1901. április 3.

(y.) Mint mikor a Vezuv dübörögni kezd és előreveti az izzó kráter annak a fényét, hogy nagy kitörésre készül s egyszerre mozogni kezd a hegy hátán pihenő hamu, itt is — ott is kisebb lyukak és dudorodások támadnak, melyekből kipöfékel a kénköves gáz: azonképen a magyar politikai közélet is megelőző tüneteit hordozza egy nagy, sokára már nem halasztható kitörésnek.

Izgatott, ideges az egész teste, lelke. Akárhova nyul a politikai érintés uja, megrándul, lázba jön s az érintés helyén gyuladással kelevény támad.

Az inkompatibilitás mérges kiütései, láttuk, milyen izgalmat keltettek. Minden nap új pattanás támadt s még most is naponta támadnak a pattanások.

A képviselők Ezsau-kezekkel dolgoznak. Olyan az ujjuk, mint a sündiszno bőre, ahová érnek, ott szurnak s kisebb-nagyobb sebeket ütnek. A balsam, amit mások rákennek a sebekre, nem mindig mentes a tisztátalanságtól, azért a sebek legtöbbször csak romlanak a „kezelésben“.

Az Adria szerződés egyszerre egész kis fiók-vulkánt nyitott fel. A rágalom mérgező nyála mély harapás nyomán hatolt be a férfi-becstület és méltóság dekórum szöveteibe s nagy evolúcióban jelentkezett.

Még sajog a seb, de az ideges közvélemény a nyugtalan tekintetével már újabb botrány után szimatol s kérdőleg néz a képviselőház felé. Olyan a közvélemény most, mint a beteg, aki megszokta a morfium-szurásokat: újabb és újabb adagokat áhit most már.

Közben-közben kereszt-afférek tarkázzák a levegőt s miniszterek bukásáról hord szét mohó híreket a fáma; olyan csekélységekkel, mint a kvóta, alig törődik valaki, azt elintézik két nap alatt, az adóreform, a közigazgatási reform, a nemzetközi szerződés ügye, autonóm vámtariffa, — pihennek, ezek most gyomortelhelő nehéz fogások, nem ezekre, hanem pikantiériákra éheznek most a közélet.

Es aki mindezekben az izgalmas cirkulusokon kívül áll s nyugodtan nézgeti a tüneteket, az látja a belső nagy összefüggést mindezen bajok közt, látja, hogy a sokféle láznak, kiütésnek, pattanásnak és mindenféle fiók-vulkánnak egy az alapoka: megérett az ország a választásokra s át akar esni rajtuk.

Az hozza majd meg a teljes kigyógyulást, az általános vértisztulást és nyugalmat. Akárhogy dől is el.

Addig hiába biznak most már érdemes munkát erre a parlamentre: elrontja mind. — Olyan mint a műtő-orvos, akinek nincs ott az esze az operáción s csak vág-
vág össze-vissza.

Tisztelt ház! Ne méltóztassanak tovább kezelni ezt a beteg országot, mert belehal.

A sok fiók-vulkán mellől távozzanak a piszkáló vassal dolgozó kéményseprőlegények, engedjék mozgásba jönni a nagy krátert, a nemzetet, mely új köveket, illetve követeket dob ki méhéből a megviselt maiak helyett, vagy a maiakat el látja új lélekkel az új öt éves élethez.

Ez a periferiak tanácsa. Méltóztassanak elhinni nagyságos és méltóságos tanárai a politikai klinikának, ez országos betegség diagnosizáshoz ez egyszer a periferiakon ballagó vidéki körorvosok értenek jobban.

Földrengés Nagybecskeren és a vidéken.

Nagybecskerek, április 3.

Tegnap délután hat óra előtt néhány perccel Nagybecskereken is érezhető volt a balkáni és olaszországi földrengéseknek a hatása, amennyiben a jelzett időben két három, északi irányban haladó erősebb lökés volt érezhető, amitől a szobai függő lámpák ingaszert mozgásba jöttek. Több helyen megrepedt a fal és a kertekben egyes gyümölcsfák megváltoztatták helyzetüket az alulról jövő földrengés következtében. Az egész földrengés alig tartott 10—12 másodpercig és így számbavehető károsodás Nagybecskereken nem történt. A külváros nád-futottak a lakók az utcák közepére s késő esti órákig aggódva várták a lökések ismétlődését, ami szerencsére nem következett be. Nagybecskereken, eltérőleg más helyektől, a legszebb derült idő volt és semmi zaj vagy robaj nem volt észlelhető.

A vidéken is több helyen észlelték a földrengést, amiről a következő értesüléseink számolnak be:

Párdányban tegnap délután 5 óra 58 perckor 2—3 erősebb lökést éreztek, aminek következtében alig maradt ház a községben, mely többé-kevésbé meg ne rongálódott volna. A templom maga is megsérült.

Jánosföldön tegnap délután 5 óra 55 perckor 5—6 másodpercig tartó földrengés volt, amely ágyulövéshez hasonló erős duranással vette kezdetét.

Lázárföldön, mint nekünk jelentik, tegnap délután 5 óra 55 perckor az egész községben, sőt az állomási épületben is érezhető volt a földrengés, amely mintegy öt másodpercig tartott; még pedig oly erős rohamokkal, hogy a legszilárdabban épült házak is himbálóztak.

A „TORONTÁL“ tárcája.

Szeretlek . . .

Az Isten egének
Ragyogó sugára,
Irgyelt életem
Összes boldogsága,
Te harmat a fűvön,
Gyöngyszem a tengerben,
Te jóra vezérlő
A sivár életem,
A bokrok tövével
Csalogány éneke,
Szélsőség galambja,
Lelkemnek öröme,
Te minden szerelmem
Kedves kis feleség,
Nem haragudnál meg,
Ha egyet mondanék?!
Nem egyet, de százat!
Azt, hogy mint szeretlek,
Hogy miként szeretem
Azt a jó lelkedet,
Szárnyaló lelkednek
Magas repülését,
Aranyos kis szádnak
Nevető zengését,
Bübájós szemeid
Csábító varázsát,
Viruló ajkaid
Viruló nyitását:
Szeretem a csókid,
Est az édes mérged,
Mely a bor tüzenél
Is forróbban ég; —
Dolgozó kezeid,

Jóságos figyelmed,
Szeretem szivemből
Szerető szivedet,
A mely boldogítja
Imádot családod,
S mennyországá teszi
Az egész világot . . .
Szeretlek szivemből,
Szeretlek lelkemből,
Rajongó lelkemnek
Összes erejéből;
Mint hajnal az eget,
Mint méh a virágot,
Mint párját a galamb,
Mint a tűz a lángot;
Mint a föld az esőt,
Mint ágat a madár,
Mint a hold az éjlet
S bokrot a csalogány;
Mint fát az erdő,
Es vizét a tenger,
Szeretlek lángoló
Edes szerelemmel.

Prepostfi Lajos.

DÉR

Köszönöm a meghívásokat, de nem bírok elmenni hozzátok, boldog fiatal házasaím, — le küzdhetetlen vágy von a szabadba, künn kell barágnolnom a kietlen utcán, mert nem bírok magammal, megborznának a ti kényelmes kis fészketek otthonias melegétől; saját szobámból is úgy szeretném kipusztítani a kényelmet; bosszant az a kis verőfény is, amit a novemberi égboltozat osztogat még s lázas fájdalmas elégedetlenséggel szeretném megmarcangoltatni ezt az elfásult, kiegyezkedett lelkemet, hogy most avarzörgés évadján ismét oly gyerekes lehessenek és oly halálosan bánatos mint voltam valaha.

sek és oly halálosan bánatos mint voltam valaha.

Kéjes kínos élvezet volt az: Alig husz éves fővel képzelődni harorról, meiyet az embernek állítólag egy egész világgal kell végigvívnia, még pedig — amint mártiroskodó passiójában ifju szívünk oly büszke tetszelgéssel érzi — a győzelem minden reménye nélkül . . .

Ah, vajjon hova tűnnek azok a gyászszal pompázó napok, hova tűnnek azok a misztikus érzelmek, a mik hétpecsétes világtitkok feszegése közben oly babonás hangulattal uralkodtak a szíven s az elmén, — hova lesznek az első nagy szerelem izgalmaj, a melyek oly egyformán eszelős szeszélylyel varázsolták boldoggá, vagy boldogtalanná az életet? . . . Es mért is mulik el az emberről a sivár hónapok szoba ridegsége, a melyben oly fölséges győtrelem volt olyasmit érezni, mint ha a pusztá négy fal mind szűkebbre szorulva s végre vérfagyasztóan hideg vaspánt gyanánt szorítaná körül a forró homlokot — összeropedésig, oly kínosan, hogy az ember rémülten menekül s csak a ködös utcán ocsudik föl képzelődéséből, — esetleg épp akkor, midőn olyasvalaki fogja meg kezét, a ki szintoly elmarcangolt szívvvel és lélekkel futkos a nedvesen csillogó aszfalton a nyugodt arcu, rendez emberek között . . .

Hej, kedves Dömjén Miklós uram, hova is lettek azok az idők, a mikor mi valamely csodálatos ködös estén odakünn az utcán ekkép találkoztunk!

A csillogó kirakatok előtt örökös egyformaságában tolongott a szokásos közönség. A mikor észre vettelek, te már karon is fogtál. Azt hiszem, nem is üdvözöltük egymást, — beszélgetést sem kezdünk egymással, csak mentünk,

Sok épület megrepedezett nagyon sokról a vakolat lehullott. Egy kémény bedőlt.

Szécsányban szintén érezhető volt a földrengés; a vasuti vendéglőben a poharak, melyek az asztalon állottak, összetörték.

Módoson a földrengés 5 óra 55 perckor kezdődött 20—25 másodpercig tartott. A lökések igen erősek voltak és kelet nyugati irányban haladtak. Mintegy 30—40 kémény összedült. Sok házfal megrepedezett. A templom is erősen megsérült.

Török Kanizsán, mint telefon-üldösi-tásunk jelenti, tegnap délután 5 óra 59 perckor három másodpercig tartó, meglehetősen erős földrengést éreztek. Semmi baj sem esett.

Zombolyáról jelentik telefonon, hogy ott tegnap délután 5 óra 52 perckor meglehetősen erős földrengést érzelték, mely mindössze néhány másodpercig tartott. Kár nem történt semmiben.

Tót és Szerb-Aradácon, mint benünket értesítenek, hogy ott tegnap délután hat óra tájban mintegy tíz másodpercig tartó erősen hullámzó földrengést éreztek. Három ház összeomlott.

Grabácon, zóna-időszert 5 óra 52 perckor sem nem hullámos, sem nem lökéses, hanem hintázásszerű földrengést érzelték, mely mintegy 8 másodpercig tartott nagy zugás mellett.

Idvoron ugyanilyen időtájban érezték a földrengést, amely nagy zajjal jött és erősen megréztette az ablakokat.

Szerb és Magyar Ittében néhány másodpercig tartó földrengés volt, mely alatt a r. kath. és szerb templom falai megrepedtek.

*

Versecen, mint lapunknak sürgönyzik, tegnap délután 5 óra 58 perckor két erős földlökést éreztek északról délre irányulólag mennydörgéshez hasonló zörej kíséretében.

Változások a főispáni karban. A „Torontál” már tegnap hozta az új pancsovai főispán kinevezését. A hivatalos lap mai száma azon kívül közli, hogy a király Horváth Béla, Hontvármegye, valamint Selmec és Bélabánya szabad királyi városok főispánját ezen állásától való felmentése mellett Esztergom vármegye főispánjává; Lits Gyula országgyűlési képviselőt Hontvármegye, valamint Selmec és Bélabánya szabad királyi városok főispánjává, Pálffy Elemér, Versec város főispánját ezen állásától, Rónay Jenő, Torontálvármegye és Pancsova város főispánját, torontálvármegyei főispáni állásá-

ban való meghagyása mellett, Pancsova városi főispáni állásától felmentette és Zákó Milánt Pancsova és Versec városok főispánjává kinevezte.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) mindennap reggeli 6 órától kezdve délig az urol részére nyitva van; hőlgylek részére kedden és pénteken délután 5 1/2 óráig; ugyanazon napokon este 6-tól 8-ig urak részére is. A kádfürdő egész nap este 7 1/2 óráig nyitva marad.

Április 8. Műkedvelői előadás a színházban
 „ 13. A polg. dalegylet estélye a kaszinóban.
 „ 14. Nagybecskereki jótékony nő-egylet közgyűlése.

— **Nagycsütörtök.** Glóriára iatonál a pap, utolsó bug az orgona, egyet esendül még a harang s azzal megkezdődik a passió gyászja. Lebontják az oltárok díszét, üresen marad a szentségtartó, szomorúság borul a hívőre. Megújul az újatos lélekben az isteni tragédia, az örök csodás kiszívadás emlékével telik meg az emberi szív. Az oltár mellől hosszú albás papok szomorú szemekkel és szinte látjuk az Ember Fiának megfűtött ajkát, fején a tövis koronát, kezében a nádszálat, a vért, melyet az ítések fakasztottak, a szeretetet, mely ezekből az isteni szemekből soha ki nem alszik. Passió végeztével, egyszerű szürke palástban, a megalázkodás példáját követi az egyházfejedelem. A székesegyházakban tizenkét agg, szegény ember elé járul a püspök, megmossa, megcsókolja lábukat. Előbb még megszentelik az egyház olajait, a kisedek, bér-málkozók, a halottak kenőcsét, a papszentelő krizmát. Minden község lelkésze kikapja egy évre a maga részét, embere ott vár a templomban. Pap és hívő áldozáshoz járul, siet mindnyája megtisztulni a föltámadás uszájára. Délután megismétlődnek Jeremiás siralmi a zokogó, hazáját, az emberiséget sirató örökszép ének. Fenn a toronyban pedig az elmúlt harang helyett, tompa kelep szólal meg, hirdetőn a gyászt, amelyből kétezer év óta árad az üdvösség.

— **Nagycsütörtök a templomban.** A helybeli róm. kath. templomban holnap délelőtt 9 órakor kezdődik a nagy mise, amely alatt a hívek az áldozáshoz járulnak. Mise végeztével az oltár-bontás szertartása és az oltári szentségnek a mellékkápolnában felállított Ur koporsójához való átvitele történik. Délután 3 órakor folytatják a lamentációkat.

— **Vége tavasz.** Egy hideg februáriusi napon egész váratlanul itt termelt közöttünk őnagysága, a szép Tavasz. Mosolyog arccal, tekintetnek meleg sugaraival a hogy az ablaktáblák fantasztikus jégvirágain bekandikált a fűtött szobákba, szemének ragyogása leolvasztá az ablaktáblákról a jégprizmákat. Megmozdult az élet a tar fák belsejében és a csupasz galyak kérgei finom neszszel pattogtak, halkán reppantak. Aztán

ép ily váratlanul egyszerre csak elborult a szép Tavasz ábrázata. A szemérembe visszakerültek ismét a felöltők, a kandallók ölében kigyultak megint a lángok. Éjszakánként pelyhezett a hó, reggelente hóféhéren, havasán meredeztek a háztetők. Pedig ekkor már a hivatalos terminus napja is elmúlt. Ma végre ismét mosolyog és szeméinek ragyogása enyhe melegséggel önti el a földet. A két heti szépséges zord időt ma újból tavaszi verőfény váltotta fel. Tavasz van! Ha el akarnók tagadni, se tudnók, Tavasz van, bizonyítják a színes napernyők, világos ruhák, meg a ma megérkezett fecskek.

— **A mi saját külön földrengésünk** Lapunk más helyén meg vagyon írva, komolyan és szak-szerűen, hivatalos és magánúton beszerzett adatok alapján, hogy tegnap este 6 óra tájban földrengés volt Nagybecskereken és a határos korona-országokban, azaz, hogy közszegkedben. Ez a földrengés a hőlgylekpolnában (szabadon a damenskapelle után) kívül, jelenleg az egyetlen szenzáció Nagybecskereken. Olyan szenzáció, amelynek hallatára még az órák is megálltak. Mikor az első lökés érezhetővé vált, a földszinten levők azt hitték, hogy az emeleten koffereket tolnak, az emeleten lakók pedig azt képzelték, hogy a szomszédban valaki sir rogzott táncol. A cukrászdában ülők a második lökésre a „nagy-utára” siettek s itt csakhamar összeverődött vagy száz ember, akik egymásnak mondták el benyomásaikat. Legelőbbsen arról panaszkodtak, hogy valami különös zibbadást éreznek egyik vagy másik karban, sokan határozott fájdalomról panaszkodnak. Ez azonban alkalmasiat inkább az ijedtségre, mintsem a természeti tünemény hatására vezethető vissza. Legerősebben érezték a földrengést a Béga tájékán. A közigazgatási tanfolyam előadásán, melyet a felső kereskedelmi iskola egyik első emeleti termében tartott éppen Bielek Antal tanár, a földrengés valószínűsége pánikot okozott. Itt, a Béga mentén, a nagyobb erejű lökésen kívül, erős dűbörgés volt hallható. A fiatal emberek persze rögtön tisztában voltak azzal, hogy az földrengést jelent. Az intelligens embereknél denique mindig boldogabb az egyszerű és tudatlan, mint a tegnapi példa is mutatja. Mikor az említett iskola épületében mindenki megrémült a természet erejének e hatalmas megnyilatkozása alkalmával, csak egy egyszerű munkás asszony maradt nyugodtan, aki az első emelet egyik ablakát tisztogatta. Le sem jött az ablakpárkányról, ahonnan munkáját végezte, hanem nyugodtan odaszólt az izgatottan járó-kelőkhez:

— Hát csak nem ijednek meg, ha egy kocsi megy át a kishidon.

menedégtünk hallgatag egyetértésben utcáról-utcára, céltalanul.

Emlékszel-e még, hogyan nézted, hosszan, merően az opera márvány sfinxeit, hogyan fürkészted a titokzatos, részvértlen kőszemeket, míg az én tekintetem az előadásra tóduló tarkabarka közönségen révedezett?

Eszembe jutott még akkori mondásod: Lásd, — ismertem egy sfinxet, a ki elárulta magát előttem; titkot sejtettem benne, csodát vártam tőle — s meg kellett tudnom, hogy titokzatos csodaszertésége csak ráfogott látszat és én többé nem hiszem már, hogy a sfinxnek titka van, hogy a sfinx csodát is művelhetne...

Rád hagytam akkor ezt a mondást és magam is suttogtam valami badarságot, hiszen tudtam, hogy Deres Margit nem szeret már téged, sőt hogy valami nyalka huszárfőhadnagy, aki miatt téged barátijává degradált, jegyese is már neki... Azt hiszem, eléggé cinikus fordulat tal azt indítványoztam, mennék vacsorálni valahová.

Ugyanakkor azonban te nem hallottad már, mit beszélek én neked, hanem eléggé meghatót ábrázattal bámultál meg valakit, — egy sápadt köntösös arcú szép leányt, akit a nyüzsgő tömegben jobbról egy éltesebb hölgy, balról pedig egy nyalka huszárfőhadnagy vezet az opera foyer-a felé... Egy pillanatot volt csak, — úgy rémlett, hogy az a sápadt arc hirtelen elpirul, az a széke babifej lepvá felénk bőlít s aztán hamar eltűnik, te pedig hiába emeled már meg a kalapodat...

Aztól a pillanattól fogva nagyon sok mindenfelét beszéltél nekem. Szerelmed bus és egyszerű történetét igazán szívesen színezte a fantasztikus. A leányból újra csodálatos sfinx lett, a szőlőkkel bűvös, hűvös erdőspánya, akik pénzük révén nagyon örömet fejeznek vejükül valami szegény huszárfőhadnagyot, ha ugyan

ez a szegény ördög véletlenül grófnak született... Oh, emlékszem még mily hamisítatlan Werther-i hangon fejeztél be mondókádat következőképen:

— „Megirhatnád ezt; regényt csinálhatnál belőle... De jól érts meg. — Margit még sem volt oly számitóan közönséges lelkű, mint ön ámitó pillanataimban talán hittem olykor. Elvégre is az a főhadnagy derekabb legény, mint én, — hiszen láttad, — nagyon szép ember, — a legtökéletesebb angyal is beleszerethet... Ah, lettél volna csak ott azon a hadgyakorlaton s láttad volna, mily bravurosán ugratott át a főhadnagy ur az „ördög árkon.” Jó magának is a szívébe szökött a vérem, mikor azt a huszár-bravúrát láttam... Szélvésznel gyorsabb, szuhogóbb alak... villogó kard a kézben... a hegyoldali tribünön gukkeszű szép asszonyok, pihegő keblű szép leányok... s mind úgy néznek arra a száguldó alakra, mint a harcok istenére! Hogy az ördögbe ne ugratna át ilyenkor egy huszárfőhadnagy meg akár a poklon is?... Ah, úgy eltörpültem önmagam előtt is ott a tribünön, a Margit oldalán, — én, a vézna félszeg léteiner... Margitnak igaza volt, mikor egyre csak a huszárt nézte, — ugye?...

Oly szomorúan mosolyogtál rám, mikor ezt mondtad, — majd meg hirtelen, mint akinek jó ötlete támadt, szinte lázas suttogással folytattad mondókádat...

„A regény utolsó fejezete nagyon érdekes és egészen új dolog lehetne... Még ama végezetes hadgyakorlat estéjén történhetnék meg... A sziklás, szakadékos vidéken, arrafelé, a merre a Margiték villájának a verandájáról oly szép a kilátás, az alkonyatban tűskőn-bokron keresztül, tájtéző paripán úgy vágtatna a nagy mélység felé a hős, — a hős, aki léteiner létére lovagolni nem tud... Margit meglátja a verandáról, ahol csavogó, hahótázó társaság közepette jegyese oldalán ül, — látná ezt az eszelősen szai-

laj száguldást, mely talán a jegyese huszár-bravurijánál is különb dolog s aztán — egyszerre nem látná már a lovast s talán pihegő kebellet, sápadt arccal várná a visszatérést mindkéső éjszakáig, — a mikor aztán fátylós emberek tünedeznének föl a szakadék peremén saraglyát emelve... s hoznák, vinék a hóst, — a véres tetemet a falu felé, — a szomszéd-ságba, annak a jó özvegy asszonynak a házába, a ki oly nagyon szeretne volna boldognak, nagyon boldognak látni a fiát s a ki most oly kétségbe-esetten tördeli a két kezét fölötte...“

*

Hejh, kedves Dömjen Miklós uram, — hova lett az a ködös éjszaka, melyen nekem ezt a fantasztikusan és csodálatosan komikus regényt befajeszt méltóztattál megírásra ajánlani?...

Ugye elmúlt nyomtalanul, mint a hogyan elmúlt rólunk a kétségek, a vívódások, a rideg hónapos szobák és még sok más mindeuféle bolondságnak az ideje...

Elmúlt — mint a hogyan elmúlt Margit mellől a huszárfőhadnagy, — a ki, midőn grófi címét valami más, még gazdagabb családúál sokkal előnyösebben értékesíthette, minden lelki-furdalás nélkül ugratott tova oly bravurosán, — hogy ti ketten: te és Margit, méltó elismeréssel adózhattok neki e bravúrért, a mely után mégis csak visszatértetek egymáshoz s immár két esztendő óta éldegéltétek boldog házasságban, igaz szerelemben...

En pedig köszönöm meghívástokat, — nem bírok ma elmenni hozzátok, — leküzdhetetlen vágy úz a szabadba, künn kell csatangolnom a kietlen utcán, lázas, fájdalmas elégedetlenséggel szeretném megmarcangoltatni ezt az elfáradt, kiegyezkedett lelkemet, a mely így avarozógs évadján soha, de soha sem lesz már oly gyerekes és oly halálóssan bánatos, mint volt valaha.

Telekes Béla.

Mit tud ő földrengésről, Zágrábról, Laibachról, Pompejiről és Nápolyról!

Az egyes klubokban, ahol mindent sok ember szokott együtt lenni ebben az időben, valóságos konsternációt idézett elő a váratlan incidens. A kaszinó látogatói valami rémes dűbörgésről beszélnek, mely élénken emlékeztette a kaláberezőket a Vezuv kráterének ismert pokoli munkájára. A vesztesek abban bíztak, hogy a föld, esetleg a Béga elnyeli majd a táblákat, ez azonban nem következett be.

A Lloydban még jobban ijedtek meg, mert ez az egyetlen emeleten van elhelyezve. Csak egy ember maradt nyugodtan, dacára annak, hogy az erős lökés elrántotta a kezében levő krétát, s még a második lökésnél is kijelentette:

— De már én addig el nem megyek, míg fel nem irtam a négy alsómat.

Abány helyen tegnap találkoztak az emberek, mindannyian a földrengésről beszéltek. Meg kell jegyeznünk, hogy Nagybecskerekben az utolsó földrengés 1893 év tavaszán volt. Ebből egy helyi édekü tudós és statisztikus azt magyarázza, hogy Nagybecskerekben minden 7 évre esik egy földrengés.

— Kaszinó estélyek. A nagybecskereki kaszinó társulat választmányja tegnap tartotta meg alakuló ülését. Ez alkalomból kimondták, hogy a társasélet fellendítése céljából minden hónap első szombatján társas estélyt rendeznek. Az estélyeken egyelőre csak férfiak vesznek részt.

— Komlótermelési szövetkezet Lajosfalván. A lajosfalvi komlószövetkezet megalakítása és egy komlóvásárcsarnok létesítése céljából Károly Rezső, a földművelésügyi miniszteriumba beosztott tanár és Marton Andor g. e. titkár április 1-én Lajosfalván jártak s ott az érdekeltséggel oly megállapodásra jutottak, hogy amennyiben a komlótermelési szövetkezet megalakul, úgy a földművelésügyi miniszter a Lajosfalván építendő komlóvásárcsarnokot anyagi támogatásban fogja részesíteni akként, hogy a vásárcsarnok építési költségének fele részét az érdekeltség hozzájárulásából kell fedezni, a költések másik felét pedig a földművelésügyi miniszterium állami segélyként fogja az érdekeltségnek rendelkezésére bocsájtani. Az építendő vásárcsarnok oly módon van tervezve, hogy az fele részben komlószáritási célra lesz használható. Tekintve azt, hogy Lajosfalván immár 60 kat. holdon üzik a komlótermelést, kívánatos volna, ha a vásárcsarnok létesülhetne, mely egyrészt a komlóvásár megtartásának helyül és a komló rektározásának céljára szolgálna, másrészt pedig alkalmat nyújtana a termelőknek a komló okszerű száritásának az eszközésére, hogy ily módon az a helyi minőségű komló, mely Lajosfalván terem, helyes száritás révén teljes versenyképes áruvá tételhető.

— Gőzgépezők és kazánfűtők vizsgálja. A nagybecskereki gőzgépezők és kazánfűtők vizsgáló bizottsága folyó évi április hó 13-án délután 10 órakor a nagybecskereki m. kir. állam-építészeti hivatalnál képesítő vizsgálatot tart. A vizsgálatra jelentkezni lehet a kitűzött napon délután 9 óráig a fentnevezett hivatalnál.

— Utonállás. Engrich Jakab billédi földmives a Nagy-Teremiáról Nagy-Komlóra vezető országúton haladt kocsiján hazafelé, mi közben két elütött ismeretlen emberrel akadt össze, akik vele szemközt hajtottak kocsijukon. A két ismeretlen ember leugrott a kocsiról és életveszélyes fenyegetések közepette pénzt követeltek. Engrich a nála volt összes pénzét átadta, ami mindössze alig volt két korona, ami feldühösítette az utonállókat, mert kitépték Engrich zsebéből ezüst óráját lárcostul együtt s azzal ellenkező irányban elhajtottak. Káros panasza a csendőrség megindította a nyomozást és az addig ismeretlen utonállók csakhamar ismertekké lettek, még pedig Pakácán György és Pantelimon szerb-íttebei lakosok személyében, akiknél az elrablott órát megtalálták. Beismerő vallomásuk után feljelentették őket a nagykikindai kir. ügyészségnél.

— A földmives-iskolákról. Sok téves nézet elkerülése végett illetékes helyről nyert információ alapján közöljük a következőket: Földmives iskola a következő helyeken van: Békés-Csaba, Szabadka, Kecskemét, Ada, Csákvár, Szentimre, Szerb Nagy Szent Miklós, Algyógy, Pápa, Lugos, Jászberény, Hódmezővásárhely, Karcag, Komárom, Breznóbánya és jelenleg épülőfőiben egy Szilágy-Somlyón. A négy középiskolai osztályt végzetek a fővátnél nem részesülnek előnyben; ellenkezőleg szivesebben fogadják a kisgyermek fiai és előképzettségnek elegendő az elemi iskola négy osztályának elvégzése. A földmives iskolát végzett növendék nem léphet át gazdasági tanintézetbe.

— Olcsóbb lesz a szén Bécsből jelentik, hogy ott a szénárak a mai nappal 36 fillérrel olcsóbbakká lettek s így az idén már 40 fillér a szén árának csökkenése Ausztriában. Mint beszerzett információink mondja, tavasz beköszönével, a napokban, nálunk is csökkentik néhány krajcárral a szén métermázsájának árát.

— A gyertyamosi mezőgazdasági szövetkezet egy cirokseprő gyárat létesített s egy szövetkezeti közmagár létesítésén fáradozik, ezen két rendbeli vállalatának érdekében anyagi támogatásért folyamodott a földművelésügyi miniszteriumhoz. A földművelésügyi miniszterium ennek alapján kiküldte Gyertyamosra Károly Rezső g. e. tanárt, ki f. hó 2-án járt Gyertyamoson Marton Andor g. e. titkár kíséretében. Műtán a kiküldöttek meggyőződtek a szövetkezet működésének egészséges voltáról, kitalásba helyezték, hogy a földművelésügyi miniszterium a vállalatokat anyagi támogatásban fogja részesíteni.

— Őszinteség. Kitől veszi ön borait, kormáros ur?

— Ei, hát nem tudja? hiszen öntől vásárlók.

— Ugy? — Tölem? Akkor hát — kérek egy pohár sört.

— Támadás a sötétben. Reichrath Antal zombolyai lakost a napokban estefelé amint hazafelé igyekezett, valaki az utcán hátulról egy vastag furkós bottal fejbe tette, úgy hogy feje beszakadt s azonnal eszméletlenül a földre rogyott. A tettes botjának hátrahagyásával elmenekült. A súlyosan sérült Reichrathot az arra menők segítették lakására, midőn már meglehetősen sok vért vesztett. A helyszínén talált bot nyomra vezette a kutató csendőröket, akik a tettest Schwetz Mátyás nyerges segéd személyében kinyomozták, mint-hogy a bot az övé volt, sőt munkaadó gazdája, Jávorszky Antal, aki régóta pereskedik Reichrathal, előzőleg többször fenyegette leütéssel sérültet s így valószínű a feltevés, hogy a segéd gazdája felbujtására cselekedett. Az esetet feljelentették a zombolyai kir. járásbíró-ságnál, amely tovább folytatja a vizsgálatot.

TAVIRATOK.

Az osztrák reichsrath munkája.

Budapest, április 3. (A „Torontál” ered. táv.) Egy bécsi távirat szerint az osztrák parlament április 18-án folytatja üléseit. Ezen az ülésen fogják tárgyalni Ferenc Ferdinánd főherceg ismert nyilatkozatát.

A német kancellár utazása.

Budapest, április 3. (A „Torontál” eredeti távirata.) Velencéből jelentik: Bülow német birodalmi kancellár ma ideérkezett.

A csehek fészkelődése.

Budapest, április 3. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Prágából jelentik, a cseh szociáldemokraták tegnap gyűlést tartottak, melynek napirendjére az általános szociálisták jog volt kitűzve. A gyűlés után nagy tüntetés volt, melynek csak a rendőrség közbelépése tudott véget vetni.

Sztrájkok.

Budapest, április 3. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Marseilleből jelentik, a kikötőben körülbelül 4000 munkás sztrájkol. Tegnap néhány letartóztatás történt.

Párisi jelentések szerint a dohánygyári munkások a pénzügyminiszternél jelentkeztek, hogy igényeiket bejelentsék. Ezek teljesítésétől teszik függővé a munka beszüntetését.

A kínai bonyodalom.

Budapest, április 3. (A „Torontál” eredeti távirata.) Pao ting-fu-ból sürgönyzik: Kínai hivatalnokok jelentik, hogy az orosz szerződést aláírták. A császár a jövő hónapban visszatér Pekingbe.

Pekingből sürgönyzik: Japán tegnap azt a baráti ígéretet tette Kinának, hogy osztozik vele a madzsu szerződés alá nem írásából beállható következményekben, még akkor is, ha háborút vonna maga után.

A burok szabadságharca

Budapest, április 3. (A „Torontál” eredeti távirata.) Durban-ból táviratozzák: A burok New-Castle mellett a levegőbe röpitettek egy angol vasúti vonatot.

A dán választások.

Budapest, április 3. (A „Torontál” eredeti távirata.) Kopenhágából jelentik, hogy ma kezdődtek a Folkething-be való választások, mely alkalommal először lép érvénybe a titkos szavazás. A választások a legnagyobb rendben történnek.

Budapesti gabonatözsde.

Budapest, 1901. április 3.

A készárnyület hivatalos árjegyzései:

Buza	kilo	50 kilogr. ára		kilo	50 kilogr. ára		
		kor-tól	kor-ig		kor-tól	kor-ig	
Bánsági	6	78	7.50	7.65	80	0.—	0.—
Tiszavidéki	„	76	7.60	7.75	80	7.95	8.05
Pestvidéki	„	75	7.50	7.60	80	7.85	7.95
Bácskai	„	76	7.70	7.80	80	0.—	0.—

Rozs	uj	eisórendű	kilo		
			70-72	7.50	7.65
„	„	másodrendű	—	7.40	7.50
Árpa	„	takarmány	60-62	6.35	6.65
„	„	égetni való	62-64	6.—	6.20
„	„	sőrfőzésre való	64-66	0.—	0.—
Zab	„	„	39-41	6.45	6.75
Tengeri	ó	bánsági	—	0.—	0.—
„	„	másnemű	—	5.40	5.50

Határidő-üzlet.

Budapest, apr. 3. (A nagybecskereki Lloyd társulat távirata.) Kielégítő kínálat mellett, a malmok tartózkodása következtében, lanyha vételkedv. Az árak változatlanok. A mai határidőüzletben a déli zárlatkor a következő jegyzések fordultak elő:

Buza őszre	7.52—7.53
„ tavaszra	7.70—7.71
Rozs őszre	7.66—7.67
Tengeri májusra	5.24—5.25
Zab őszre	6.48—6.49

Vonatok érkezése és indulása

Nagy-Becskerekre, illetve Nagy-Becskerekről.

Ervényes 1901. április hó 1-től.

Érkezik:

A nagybecskereki pályaudvarra:

Zombolyáról: délután 8 óra 25 p.; este 7 óra 23 p.
 Pancsováról: délután 7 óra 55 p.; délután 5 óra 55 p.
 Temesvárról: délután 9 óra 25 p.; este 7 óra 23 p.
 Varscezről: délután 9 óra 25 p.; este 7 óra 23 p.
 Álibunárról: este 7 óra 23 p.
 Zombolyáról: (keskenyvágányú vonalon) reggel 8 óra 23 p.; este 6 óra 55 p.

Budapest—Nagy-Kikindáról: reggel 7 óra 52 p.; délután 4 óra 45 p.; éjjel 10 óra 22 p.

Indul:

A nagybecskereki pályaudvarról:

Zombolyára: reggel 3 óra 25 p.; délután 4 óra 50 p.
 Pancsovára: reggel 8 óra 30 p.; délután 6 óra 30 p.
 Temesvárra: reggel 3 óra 25 p.; délután 4 óra 50 p.
 Varscezre: reggel 3 óra 25 p.; délután 4 óra 50 p.
 Álibunarra: reggel 3 óra 25 p.
 Zombolyára: (keskenyvágányú vonal) reggel 3 óra 53 p.; délután 5 óra 10 p.

Nagy-Kikinda—Budapestre: reggel 5 óra 45 p.; délután 11 óra 45 p.; este 7 óra 55 p.

Nyitler. *)

KÉRDEZZÜK MEG A HÁZIORVOST!

Krondorfi
 alkálikus természetes
 savanyvíz

MINT NYÁLKA OLDÓ SZER

ugy magában mint meleg tejjel vegyítve
KÖHÖGÉSNÉL, REKEDTSÉGNÉL,

TÜDŐHURUTNÁL stb.

legjobb gyógyszerrel ajánljatik.

NEHEZEN EMÉSZTŐ, GYOMOR-

HURUTNÁL KITÜNŐ HATÁSA

VAN!

83—25.11

FŐRAKTÁR:

ARMBRUSTER JÓZSEF czégnél.

*) Az e. rovat alatt közöltékert nem vállal felelősséget a szerk.

618. kig. szám 1901.

335-2.2

28835/1901. szám.

M. kir. államvasutak.

Pályázati hirdetés.

Csösztelek község képviselőtestülete f. évi március hó 2-án tartott 6/kgy. számú határozatával a község tulajdonát képező 150. összeírási számú beltelek egy 4 tanterem és 3 tanítói lakásból álló földszintes iskola-épület építését határozván el, ezen épületnek létesítése körüli munkák kivételére a községelőjáróság ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

Felhivatnak ennél fogva vállalkozók, kik az építőmesterség gyakorlására törvény szerinti minősítéssel bírnak, miszerint zárt írásbeli ajánlataikat, melyekhez bánatpénz fejében 1400 kor, azaz Ezernégyszáz korona készpénz vagy óvadékképes értékpapírok melléklendők, a következő felirattal: „Ajánlat a Csösztelek község által építendő iskolára“ 1901. évi április hó 15-én délelőtti 12 óráig ezen község előjáróságánál benyújtják, mert később beérkezők nem vétetnek figyelembe.

Az építésre vonatkozó részletes feltételek, költségvetések, tervek és építési szerződés a jegyzői irodában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Az összes építési költségek 36474 kor, 63 fillérrel vannak előirányozva mely összegből azonban a község által előállított téglák és fedő cserép anyag ára levonandó.

Megjegyeztetik, hogy a beérkező ajánlatokat illetőleg a szabad választási jogot a községi képviselőtestület magának fenntartja.

Kelt Csöszteleken, 1901. évi március hó 28-án

Stoffel János s. k., Laux Jakab s. k.,
jegyző. bírő.

Fa-eladás!!

400 méter széles
tölgy-hasábfát

ajánlok jutányos ár mellett.

Kivánatra a temesvári jézfelvárosi Bégarakparthoz szállítva, esetleg kisebb mennyiségben is.

Hoch Károly,
Temesvár, Gyárvaros, fő-utca 50.

Ügyes helyi ügynök
sorsjegyeknek részletfizetés ellen való eladására előnyös feltételek mellett alkalmazást nyer
MERCUR BANK
Részvény-társaság
Budapest, V., Váci-utca 37. sz.

Legelőszöb utazás

Olaszországba és Dél-Franciaországba Budapestén—Dombóváron—Fiumén át a Magyar Horvát Tengeri Gőzhajózási Társaság Fiume és Velence, illetve Ancona közti közlekedő gőzhajói igénybe vételével.

Hajójáratok menetrendje

Március hó 16-tól, október hó 31-éig.

1. Indulás Fiuméből Velencébe. Minden kedden és csütörtökön reggel 7 órakor. Minden szombaton este 8 órakor.
2. Indulás Fiuméből Anconába. Minden hétfőn és szerdán reggel 7 órakor. Minden pénteken este 8 órakor.
3. Indulás Velencéből Fiuméba. Minden szerdán és pénteken reggel 7 órakor. Minden hétfőn este 7 óra 30 perckor.
4. Indulás Anconából Fiuméba. Minden kedden és csütörtökön reggel 7 órakor. Minden szombaton este 8 óra 30 perckor.

Menettartam 10 óra

Menetidjék

a hajóátkeleési illetékekkel együtt:

Honnan	Hová	Pénz-érték	Gyorsvonat			Személy-vonat
			I.	II.	III.	
Budapest	Velence vagy Ancona	kor.	34.00	26.00		14.00
"	Cannes	franc	117.20	84.30		
"	Firenze	"	73.50	53.90		
"	Genova	"	89.25	64.90		
"	Lyon	"	123.85	91.50		
"	Marseille	"	138.80	98.90		
"	Milano	"	69.95	51.40		
"	Napoli	"	100.55	72.85		
"	Nizza	"	113.75	81.95		
"	Róma	"	73.75	54.05		
"	Torino	"	89.10	64.80		
Bécs	Velence vagy Ancona	kor.	47.10	34.80		18.20
Berlin	"	márka	95.60	68.40		38.50
Breslau	"	"	71.20	51.70		28.90
Hamburg	"	"	122.20	88.10		52.30

A gőzhajókon egy ágyért 2 korona után fizetendő.

A hajóátkeleési díj magában Fiuméből—Velencébe, vagy Anconába:

Diszterem hálósílyei együtt 16 kor.
I. osztály . . . . . 12 kor.
III " (fedélzet) . . . . . 6 "

A gőzhajóknak a Budapest—Fiume közt levő gyorsvonatokkal valamint Velencében és Anconában a Róma, Nápoly, Bari, Brindisi, Bologna, Milano stb. felé induló illetve onnan érkező olasz vonatokkal közvetlen csatlakozásunk van. Fiumében a vonatok a gőzhajók kikötő helyéig közlekednek s onnan indulnak.

Fiuméből—Dalmáciába naponként indulnak gőzhajók ezek közül hetenként 4 gyorsjárat és pedig Zarába, Metkovicba, Raguzába és Cattaróba, melyek menetrendje az „utmutató“-ban foglaltatik.

Menetidjegyeket a fent nevezett állomások ugyszintén a magyar kir. államvasutak városi menetidjéiről Budapestén és Bécsben, továbbá a Cook Tamás és fia cég utazási irodái Budapestén és Bécsben adnak ki, hol a kívánt felvilágosítások is megadhatók.

Budapest, 1901. február havában.

Az igazgatóság.

(Utánnomás nem díjazatik.)

Férfit ingyen kapnak

olyan új találmány orvosságot, mely az elvesztett erőt újra meghozza. Próbacsomagot s egy száz oldalas könyvet postán, jól becsomagolva, ingyen kapják mindazok, akik érte irnak. Ez a legbámulatremétebb csodáorvosság, mely megmentett ezeket, akik fiatalon kihágások folytán nemi bajokban, szifiliszben, valamint elvesztett férfierőben szenvednek. Ez okból elhatározta az intézet, hogy egy ingyen csomag orvosságot magyarázó könyvvel együtt mindenkinek ingyen küld. Ezzel a házi orvossággal a baj otthon gyógyítható s mindazok, akik a fiatalon kihágásokból származó nemi bajokban, szellemi elgyengülésben, vagy krónikus bajokban szenvednek, otthon gyógyíthatják magukat. Ez a gyógyszer közvetlenül azokra a szervekre hat, ahol a megerősödés szükséges, csodálatos eredményre vezet. Öreg, fiatal egyaránt irhat a State Medical Institute-nak az alant jelzett címre, s honnan a csomagot rögtön elküldik. Az intézet leginkább azokat akarja megmenteni, akik kezelés céljából az otthonukat nem hagyhatják el. A próbacsomag megmutatja, hogy mily könnyen gyógyíthatók ebből a rettenetes bajból otthon. Az intézet kivélt nem tesz. Mindenki irhat érte bárholon magyarul, mire titoktartás mellett postafordultával egy ingyen csomagorvosságot kap magyarázó könyvvel együtt. Irjon még ma. A csomag oly szépen be van csomagolva, hogy a tartalmát senki sem fogja megtudni. A levelet így kell címezni: State Medical Institute, 16. Elektron Building, Fort Wayne, Ind. Amerika. (247-x.5)

Pályázati hirdetés

A magy. kir. államvasutak aradi üzletvezetősége nyilvános tárgyalást hirdet Arad állomáson létesítendő földmunkákra.

A tervek, a költségvetés, a szerződési tervezet, az ajánlati minta, a pályázati feltételek, valamint az általános és részletes feltételek Aradon, a magy. kir. államvasutak üzletvezetőségének pályafeltartási osztályában a hivatalos órákban megtekinthetők, illetve megszerzeshetők.

Az ajánlatokat legkésőbb 1901. évi április hó 16-án déli 12 óráig kell benyújtani az előírt üzletvezetőség általános osztályának.

Az ajánlatokat egy koronás, az ajánlat mellékleteit ívenként 30 fillér bélyeggel ellátva, lepecsételve és a következő felirattal kell benyújtani:

„Ajánlat az Arad állomáson létesítendő földmunkákról.“

Csak az összes munkákra tett ajánlatok fognak figyelembe vétetni. Az ajánlat benyújtását megelőző napon, déli 12 óráig 1000 azaz egyezer korona bánatpénzt kell a magy. kir. államvasutak aradi üzletvezetőségnek gyűjtőpénz táránál akár készpénz, akár állami letételekre alkalmas értékpapírokban letenni. A bánatpénzről szóló letéti jegy az ajánlatához nem csatolandó.

Az értékpapírok a legutóbb jegyzett árfolyam szerint számíthatnak, de névértéken felül számításba nem vétetnek. Csak időjében beérkezett írásbeli ajánlatok szolgálhatnak a tárgyalás alapjául.

Posta útján beküldött ajánlatok és bánatpénzek térti bevétel nélkül adandók fel.

Aradon, 1901. március hó 30-án.

Az üzletvezetőség.

(Utánnomás nem díjazatik.)

7714/1901. szám.

Magyar kir. államvasutak.
Üzletvezetőség Miskolc.

Pályázati hirdetés

A magy. kir. államvasutak Szerencs állomásán a vendéglői üzletre 1901. évi július hó 1-től számított 3 évi időtartamra ezennel nyilvános pályázat hirdetetik.

A vendéglőt bérebe venni óhajtok felhivatnak, hogy szabályszerűen bélyegzett, valamint kellő bizonyítványokkal felszerelt ajánlatukat folyó évi április hó 16-án déli 12 óráig, a m. kir. államvasutak miskolci üzletvezetőség titkári hivatalához e cím alatt: „Ajánlat a szerencsi pályavendéglő bérletére 7714/1901. számhoz“ lepecsételt borítékban tértívennyel nyújtják be.

Az ajánlattevő köteles a miskolci üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál f. é. április hó 15-én déli 12 óráig bánatpénzképpen 400 (négy száz) koronát készpénzben vagy állami letételekre alkalmas értékpapírokban letétbe helyezni, vagy oda posta útján külön borítékban beküldeni, mivel különben az ajánlat figyelembe vétetni nem fog. Takarékpénztári könyvek bánatpénzül nem fogadhatók el. A bánatpénzről nyert letéti jegy az ajánlatához nem csatolandó.

A vendéglő bérletére vonatkozó feltételek a miskolci üzletvezetőség forgalmi és kereskedelmi osztályában (II. emelet, 43/a. ajtó szám) a hivatalos órák (d. e. 8-2 ig) tartama alatt megtekinthetők, miért is az ajánlattevőkről feltételeztetik, hogy a feltételeket ismerik s azokat magukra nézve egész tejedelmökben kötelezőknek elfogadják.

A feltételektől eltérő ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

A magyar kir. államvasutak miskolci üzletvezetősége fenntartja magának a jogot, hogy az ajánlattevők közül, tekintet nélkül az ajánlati bérösszegre, szabadon választhasson.

Miskolc, 1901. március hó 21-én.

Az üzletvezetőség.

(Utánnomás nem díjazatik.)

A jóból a legjobbat!

☛ Kerékpár-kellékek mindig raktáron. ☛

☛ Javító műhely. ☛

Csak elsőrendű kerékpárokat tartok raktáron, melyek a világpiacra és szakemberek által legjobb minőségűeknek elismertettek, u. m.: „Waffenrad“, „Dürkopp“, „Helical-Premier“, „Noricum“ (lánc nélküli, kitűnő minőség).

(283 46 6)

Novák J. C., Nagybecskerek.